

Ferran Colás i Peiró, C.O.

Sant Lluís Scrosoppi

Conferència feta l'11 de març de 2002
a l'Oratori de Gràcia

SANT LLUÍS SCROSOPPI*

Breus apunts biogràfics

Nasqué el 4 d'agost de 1804 a Údine, ciutat del Friuli, al nord d'Itàlia, enmig d'un ambient ric en fe i caritat cristianes. Als dotze anys inicià el seu camí cap al presbiterat visitant freqüentment al Seminari diocesà d'Údine, i el 1827 fou ordenat de prevere; l'assistiren els seus germans, Carles i Joan Baptista, també preveres.

L'ambient de pobresa del Friuli en el vuit-cents, augmentada per les escassetats, les guerres i les epidèmies, fou per Lluís com una crida a ocupar-se dels més febles: es decidí, amb altres preveres i un grup de joves mestres, a dedicar la seva vida a l'acollida i l'educació de les “abandonades”, les nenes i les adolescents més soles i abandonades d'Údine i dels seus voltants. A la seva disposició posa els seus béns, les seves energies i el seu afecte; no estalviant res d'ell mateix, i quan les necessitats són més urgents ell va personalment a demanar almoïna: té confiança en l'ajut de la gent i sobretot confia en el Senyor. La seva vida és, efectivament, una manifestació palpable de gran confiança en la divina Providència. Així escriu respecte de l'obra de caritat en la qual se sent involucrat: *“La Providència de Déu, la qual disposa els ànims i inclina els cors a favor de les seves obres, fou l'única font de l'existència d'aquest Institut... aquella amorosa Providència que no deixa confús aquell que espera en ella”*.

No deixa passar cap ocasió per posar aquesta confiança i serenitat entre les adolescents i en les dones joves dedicades a l'educació de les primeres. Aquestes dones són anomenades Mestres, perquè són hàbils en els treballs de costura i brodat, però també són capaces d'ensenyar a escriure, llegir i comptar, com s'acostumava a dir. Són dones d'edats i orígens diversos, i cadascuna d'elles va madurant la decisió de posar la seva pròpia vida en mans del Senyor i consagrar-se a Ell servint-lo en la família de les “abandonades”. La tarda de l'1 de febrer de 1837 les nou dones, com a senyal de la decisió definitiva, deposen els seus “tresors” i elegeixen viure en la pobresa i el lliurement total d'elles mateixes. I en aquesta senzillesa neix la Congregació de les Germanes de la Providència, la família religiosa fundada pel P. Lluís Scrosoppi. A les primeres mestres s'uniren altres. Hi havia riques i pobres, cultes i analfabets, nobles i d'origen humil: a la casa de la Providència hi havia lloc per a totes i totes esdevenen germanes.

El fundador les anima al sacrifici i les exhorta a la cura afectuosa de les adolescents, a les quals han de considerar com a “les ninetes dels seus ulls”. Els deia: *“Per sobre de qualsevol altra cosa, aquestes filles de pobres, tenen la necessitat d'educar el cor i d'aprendre tot el que és necessari perquè puguin conduir rectament la seva vida”*. I també: *“El cansament, l'esforç, l'ocupació contínua, i les tasques que més puguin molestar per ajudar-les, socórrer-les i instruir-les, no us han de desanimar, sabedores que feu això per Jesús”*.

* Els textos són traduïts dels que es llegiren a la cerimònia de canonització, a la plaça de Sant Pere.

Lluís va madurant la necessitat d'una consagració més total al Senyor, i li fascina l'ideal de pobresa i de fraternitat universal de Francesc d'Assís, però els esdeveniments de la vida i de la història el porten a la forma de vida de Sant Felip Neri, profeta de l'alegria i de la llibertat, el Sant de l'oració, de la humilitat i de la caritat. La vocació oratoriana de Lluís es va realitzar el 1846 i en la maduresa dels seus 42 anys esdevingué fill de Sant Felip Neri: d'ell aprèn la mansuetud i la dolcesa que l'ajudarien a ser més idoni en la tasca de fundador i pare de la Congregació de les Germanes de la Providència.

Profundament respectuós i atent al creixement humà de les Germanes i al seu camí de santedat, no estalvia ni ajudes ni consells, ni exhortacions. Ell valora atentament la seva vocació, i posa a prova la seva fe perquè esdevinguin més fortes. No és tou davant la vanitat, davant el desig d'aparentar; i és sever quan troba actituds d'hipocresia i de superficialitat. Tanmateix, quina tendresa paterna sap usar davant la fragilitat i la necessitat de comprensió, de suport i de consol!

A poc a poc es perfilaven en el P. Lluís els trets fonamentals d'una espiritualitat centrada en Jesucrist, estimat i imitat en la humilitat i en la pobresa de la seva encarnació a Betlem, en la seva senzillesa de la vida laboriosa a Natzaret, en la completa immolació a la creu dalt el Calvari, en el silenci de l'Eucaristia. I perquè Jesús ha dit: "el que heu fet amb un d'aquests meus humils germans, ho heu fet amb mi", és a ells a qui el P. Lluís dedica la vida de cada dia, amb el compromís concret de " cercar primer el Regne de Déu i la seva justícia", segur que tota la resta li serà donada amb escreix, segons la promesa evangèlica.

Totes les obres que realitzà al llarg de la seva vida reflecteixen aquesta elecció preferent pels més pobres, pels últims, els abandonats. "*Dotze cases –havia profetitzat– obriré abans de la meva mort*", i així va ser. Dotze obres en les quals les Germanes de la Providència es dediquen en un servei humil, animós i alegre a les joves, als malalts pobres i oblidats, als ancians abandonats.

Però encara hi havia més. Profundament interessat en fer tot el bé que podia, el P. Lluís no sols s'ocupa de les seves obres, en les quals les germanes col·laboren amb persones generoses i disposades a donar-les un cop de mà, sinó que ofereix amb entusiasme el seu suport espiritual i econòmic a d'altres iniciatives encetades a Údine per altres persones de bona voluntat; sosté tota activitat de l'Església i té una mirada d'especial predilecció pels joves del Seminari d'Údine, especialment pels més pobres.

En la segona meitat del vuit-cents, Itàlia, regió a regió s'anava unificant. Els fets polítics i militars d'aquesta unificació representen un període especialment difícil per Údine i tot el Friuli, terra de frontera i de fàcil pas entre el nord i el sud d'Europa, entre l'Est i l'Oest. Una conseqüència d'aquesta unificació, aconseguida per desgràcia en un clima anticlerical, és el decret de supressió de la "Casa de les abandonades" i de la Congregació dels pares de l'Oratori d'Údine.

La trista situació política aconsegueix destruir d'aquesta manera les estructures materials de la Congregació de l'Oratori d'Údine, però no pot impedir que el P. Lluís romanguí per sempre deixeble fidel de Sant Felip Neri.

Ja ancià, amb la seva habitual obertura d'esperit, va comprendre que havia arribat el moment de cedir el timó, i ho fa a les Germanes amb serenitat i esperança. Mantingué, però, amb totes una relació epistolar que contribueix a reforçar els lligams d'afecte i de caritat; en la seva sol·licitud paterna mai no es cansà de recomanar la fraternitat i la confiança.

A través de la seva comunió profunda amb Déu i els molts anys d'experiència, el P. Lluís adquirí una saviesa i intuïció espiritual gens comunes, les quals li permeteren llegir els cors; de vegades demostrà conèixer situacions interiors secretes i fets coneguts només per la persona interessada.

A finals de 1883 és obligat a suspendre tota activitat: les forces comencen a disminuir i és afeixugat per una febre constantment alta. La malaltia progressa inexorablement. Recomana a les Germanes no témer res; *“perquè ha estat Déu qui ha fet néixer i créixer la família religiosa i serà també Ell qui la faci prosperar”*.

Quan notà que la fi arribava, volgué saludar tothom. Després dirigí les seves darreres paraules a les Germanes: *“Després de la meva mort, vostra Congregació patirà moltes tribulacions, però després renaixerà a una vida nova. Caritat, caritat! Heus ací l'esperit de vostra família religiosa: salvar les ànimes, i salvar-les amb la caritat”*.

En la nit del dijous 3 d'abril de 1884 vingué el seu encontre definitiu amb Jesús. Tota la ciutat d'Údine i la gent dels pobles veïns acudiren per veure'l per darrera vegada i demanar-li la protecció del cel.

Amb la seva intervenció en favor dels petits, dels pobres, dels joves amb dificultats, de les persones que pateixen, de tots els que es troben en situacions penoses, el P. Lluís continua també avui indicant a tothom el camí de la unió amb Déu, de la compassió, i de l'amor i està disposat a acompanyar les passes d'aquells que confien en la Providència de Déu.

La seva espiritualitat

Lluís Scrosoppi, el pare amic dels pobres i de les persones amb dificultats, l'home ple de confiança en la Providència, el sacerdot fidel que dedicà la seva vida a cercar el Regne de Déu i la seva justícia.

Cercar solament Déu, complir el bé amb constància, estimar tothom, veure Jesús present en tota criatura, honorar-lo i servir-lo en els petits, pobres i en els que pateixen, era el programa de vida del P. Lluís. Ell escriu: *“Vaig aturar-me a pensar en la gràcia tan gran que Déu em va fer elegint-me per servir-lo. De mi no res, del no-res de totes les coses en comparació amb Déu. I vaig proposar-me no pensar més que en Déu, i no voler sinó allò que Déu vol.*

Vull pensar que també jo com Jesucrist he estat ofert com a sacrifici al Pare. Vull ser fidel a Jesucrist unit perfectament a ell i en el camí del cel arribar a ser vertaderament imatge seva.

Déu ens estima. Déu està disposat a estimar-nos sempre tot i que nosaltres siguem indignes d'aquest amor. Donem-nos, doncs, a estimar Déu. Ell no esperarà el nostre amor, s'avança. La vinguda de Jesucrist és un testimoni de l'Amor que Déu ens té.

Creiem per la fe i és una veritat infal·lible, i no pot ser d'una altra manera, que Déu és arreu. Vosaltres creieu això, que Déu és present en els vostres cors i us coneix i coneix totes les vostres intencions i afectes; que és present en les vostres converses i escolta totes les vostres paraules; que és present en totes les vostres accions i ho veu tot, de dia, de nit i en tot lloc. Vosaltres creieu tot això. Però si Déu és present en vosaltres, és igualment necessari que vosaltres us feu presents a Déu. Reflexionar, doncs, sobre aquesta veritat, mantenir sempre viu el record de vosaltres viviu i treballeu en Déu, i esteu sempre en companyia de Déu: i d'aquell Déu que per la seva inefable misericòrdia ha redimit els homes amb la mort del seu Unigènit Fill, al qual deu amor. I aquest pensament us donarà la norma per obrar: no fer ni dir mai res que pugui ofendre i disgustar aquesta divina Majestat present en vosaltres; i estar sempre disposats a complir tot allò que a ell li agrada i espera de vosaltres”.

El P. Lluís Scrosoppi atret per Jesucrist es deixa apassionar per la caritat del seu Cor: *“La vida dels vertaders deixebles de Jesucrist és un esperit d'unitat, de caritat i de concòrdia. L'Esperit Sant diu que els primers fidels tenien un sol cor i una sola ànima. Es mostraven un sol cos i un sol esperit, d'una mateixa vocació i d'una mateixa esperança (Ef 4,4) i en una tan estreta unió de caritat i de voluntat fins a emular la unió summa i substancial que es dona entre Jesús i el seu Pare Déu. La caritat supera la virtut de fer miracles, de traslladar muntanyes, de profetitzar el futur; supera l'almoïna i supera el mateix martiri. La caritat és la que més semblants ens fa a Déu, essent Déu caritat; i qui té la caritat està en Déu i Déu en ell. La caritat és fruit de l'Esperit Sant, i el vincle de la perfecció, és el compendi i la unió de tots els béns. Estimeu, doncs, Déu, estimeu en Déu vostre proïsme, i estimeu-vos entre vosaltres mútuament de tot cor. En l'amor fratern trobareu la concòrdia i la pau; i en la caritat, la concòrdia i la pau tindreu una penyora segura de vostra predestinació a la glòria”.*

La vida del P. Lluís té el seu fonament en la gran confiança en Déu, donador de tot bé: *“La Providència de Déu que disposa els ànims i inclina els cors a afavorir les seves obres fou l'única font de l'existència de l'Institut. La Providència ha volgut que existeixi. Gràcies siguin donades a l'amorosa Providència. Portaran en el seu cor una il·limitada confiança en la divina Providència, abandonant-se enterament en ella com un nen a la seva llevadora, i sense un altre pensament que caminar a la presència de Déu.*

Llenceu-vos del tot a les mans del Senyor i deixeu que Ell tingui cura de vosaltres, no pensant en altra cosa que en fer amb exactitud i diligència les vostres obligacions.

La ment per a Déu, el cor per a Déu, les mans per a Déu.

Tenim una cosa que tractar de fer cada dia i és la nostra santificació; tot en nosaltres sigui, doncs, sant del matí a la nit”.

Pregària

Oh Déu, Pare bo,
que per mitjà del vostre Fill Jesucrist
Ens heu ensenyat a cercar-vos en els pobres i en els petits,
us donem gràcies pel prevere Lluís Scrosoppi.
Ell ha confiat en la teva Providència
i davant el dolor no ha romàs indiferent.
Ha obert camins i llocs de vertadera caritat,
esdevenint per a nosaltres mestre i model de vida.
Feu que impulsats pel mateix Esperit,
també nosaltres sapiguem reconèixer-vos
en els homes de nostre temps que sofreixen
i oferir-los el teu amor i el nostre.
Amén.

P. Ferran Colás Peiró, C.O.